

A szolidaritás éve Ez történt 2010-ben

2010 október negyedikén Ajka határában átszakadt a Magyar Alumínium Zrt. tározójának gátja, egymillió köbméternyi vörösiszap és víz zúdult rá három közelben fekvő településre. Tízen meghaltak, kétszáznyolcvannégy család elveszítette otthonát. Alig négy hónap telt el azóta, hogy Felsőzsolcán kétszáznegy házat kellett elbontani a Sajó áradása után. A példátlan katasztrófák rég nem látott kihívásokkal szembesítették a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot, amely 2010-ben is hajléktalan emberek ezreiről gondoskodott, idős és fogyatékkal élő emberek százait látta el, gyermekintézményeket tartott fenn, és számos súlyos társadalmi problémára keresett egyedi választ. 2010 krónikája a máltai naptár szerint.

I. 26. Francia Becsületrendet kapott Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke. A legmagasabb szintű állami elismerést Franciaország budapesti nagykövete adta át január 25-én. A kitüntetés átvételekor Kozma atya azt mondta, az elismerés az életszemléletének szól, mely szerint az élet arra való, hogy elajándékozzuk. Beszédében kitért arra is, hogy a válság ellenére egyre többen adakoznak. „Amikor nagyon nagy a baj, az ember sokkal többre képes. Én ezeket kegyelmi pillanatoknak nevezem, ilyenkor az ég és föld találkozik.”

I. 27. Veszprémben komplex szociális centrumot nyitott a Máltai Szeretetszolgálat. A 450 négyzetméteres épületben kapott helyet az ország első vidéki, hajléktalan embereknek létesített mosodája is, a Vanish ötmillió forintos támogatásának köszönhetően. A téli időszakban krízisközpontként működő intézményben étkezési és tisztálkodási lehetőség is várja a betérőket, praktikus szolgáltatásként pedig hajléktalan csomagmegőrzőt is kialakítottak. A Szeretetszolgálat 2008 óta látja el a hajléktalanellátással kapcsolatos feladatokat a megyeszékhelyen, ahol 110 ember vette igénybe az intézményi ellátást, további százötven társukat viszont az utcán dolgozó szociális munkásoknak kellett ellátni.

I. 27. A bevásárló táskák forgalma után 13 millió forintos támogatást adott a Máltai Szeretetszolgálat mentőszolgálatának a SPAR üzlethálózat, amely elsőként vezette be a környezetbarát, bio-kukorica alapú, lebomló bevásárló táskákat. Az ezek fölén olvasható felirat arról tájékoztatja a vevőt, hogy minden egyes eladott táska árából egy forintot a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnak juttatnak. A támogatás címzettje a Máltai Mentőszolgálat, amely a hét öt napján rohammentőt működtet Budapesten. Az Országos Mentőszolgálat diszpécseréi évente mintegy kétezer alkalommal riasztja a máltai kocsit, amelyen tizenkét órás beosztásban százötven önkéntes teljesít szolgálatot.

II. 1. A tatabányai máltai játszótér támogatására rendeztek jótékonyági bált a Modern Üzleti Tudományok Főiskoláján, ahol a rendezvény házigazdája a Szeretetszolgálat tízéves segítő munkájáért is köszönetet mondtak. A lakótelepek közelében létrehozott máltai játszótérek a környéken csellengő, az idejüket céltalanul töltő gyerekeknek és fiataloknak kínálnak tartalmas szabadidős és közösségépítő programokat. A hagyományos játszótérekkel ellentétben a máltai létesítményekhez egy kb. 100 négyzetméteres játszóház is tartozik, ezekben felkészült szakemberek várják a betérőket. Az első máltai játszótér 1998-ban Óbudaújvárosban nyílt, és megnyitása után látványosan visszaesett a környéken a fiatalok által elkövetett bűncselekmények száma. Budapesten jelenleg nyolc, vidéki nagyvárosokban további hat máltai játszótér működik.

II. 3. A hatodik osztályos tananyagból tett sikeres vizsgát a monori cigánytelep tanodájának felnőttosztálya, melynek tagjai között több nagyszülőt is találunk. A négyezer fős telepen 2005 óta zajlik a Máltai Szeretetszolgálat modellértékű integrációs programja, melynek eredményeképpen családok tucatjai kaptak valós esélyt az újrakezdésre, elhelyezkedésre, továbbtanulásra. Az immár hatodik éve zajló telepfejlesztési

program a házak eldózerolása és a problémás családok máshová költöztetése helyett az ott élők tanítására, felemelésére helyezi a hangsúlyt. A munka alapja – a máltai elveknek megfelelően – a folyamatos jelenlét. A programot vezető Kiss Dávid munkahelye a telepre kihelyezett konténer iroda. Az így végzett szociális munka eredményei a szakma érdeklődését is felkeltették, a monori cigánytelepen elindított változások időközben nem egy felsőoktatási intézményben váltak tananyaggá.

II. 11. Hajléktalanellátó és rehabilitációs központ építését jelentette be a Máltai Szeretetszolgálat kecskeméti csoportja. Az 1300 négyzetméteres komplex intézmény megvalósításához 900 ezer eurós támogatást nyújt a dán Villum Kann Rasmussen Alapítvány. A kecskeméti intézmény újdonsága, hogy nem csupán fekhellyel és vacsorával gondoskodik az otthonukat veszített emberekről, hanem a gondozottak társadalmi visszailleszkedését is segítené. A programban résztvevőknek munkát biztosítanak, ezen felül életvezetési tanácsokkal segítenék önállósodásukat. A 103 férőhelyes épületben – a hagyományos éjjeli menedék, nappali melegedő és átmeneti szállás mellett – új elemként kiléptető lakásokat is kialakítanak, amelyek az albérlethez hasonló, de annál kedvezőbb feltételekkel elérhető önálló élet lehetőségét kínálják.

II. 18. Lakva újítják fel a budapesti Szatmár utcai Családok Otthonát, ahol egy év alatt 111 felnőtt és 183 gyermek kapott menedéket – jelentte be Győri-Dani Lajos ügyvezető alelnök. Az elhasználdott épület átalakításához és megújításához összesen százmilliós forrást nyert pályázaton a Máltai Szeretetszolgálat. A Szatmár utca 26 szám alatti tömbház a környéken elhíresült nyomortelepként volt ismert a rendszerváltás előtt, mígnem 1991 novemberében bontását rendelte el a zuglói önkormányzat. Az épület eldózerolását a Máltai Szeretetszolgálat tüntetése akadályozta meg, mondván nem lehet huszonhat sokgyermekes családot utcára tenni. A konfliktus feloldására a zuglói önkormányzat ötven évre térítésmentesen a Szeretetszolgálat használatába adta. Az épületet akkor is lakottan újította fel a karitatív szervezet, amely kitartó szociális munkásainak állandó jelenléte mellett néhány év alatt csendes intézménnyé alakította a veszélyesnek tartott, rossz hírű háztömböt.

III. 2. Ötven Németországból hozott kórházi ágyat bocsátott az otthon ápolt fekvőbetegek részére a Máltai Szeretetszolgálat bajai csoportja, hasonlóképpen ötven ágyat kapott a tatai Árpádházi Szent Erzsébet Szakkórház.

III. 26. A Veszprémben Pokoli torony néven ismert tízemeletes egykori munkásszálló rehabilitációjáról állapodott meg a város önkormányzata és a Máltai Szeretetszolgálat. Az épületben évek óta nem jár a lift, kikapcsolták a gázt, és az ott élők nagy része tisztázatlan viszonyok között került a házba. Az önkormányzat harminc millió forinttal támogatja a szeretetszolgálat rehabilitációs programját, cserébe tíz szociális bérlakás bérlőkijelölési jogát kapja.

III. 26. Tanodát avattak Tarnabodon. A Heves megyei kistélepülés 2004-ben a Máltai Szeretetszolgálat Befogadó Falu programjának helyszínévé vált ismertté, miután a fővárosban élő hajléktalan családoknak vásárolták meg a lassan néptelendő falu üresen álló házait. A településre tizenöt család érkezett, a korábban elöregedő község újra élettel telt meg. Új problémát jelentett, hogy a férőhelyhiány miatt délelőtt-délután tanító iskolából eljövő gyerekek a kocsmában töltötték az időt, ezért a Szeretetszolgálat megváltotta a központi italmérést és játszóházzá alakította. Ez a program folytatódott a márciusban 26-án felavatott tanoda megnyitásával. Vecsei Miklós alelnök arra hívta fel a figyelmet, hogy az új intézményben az iskolai tananyagon túl praktikus ismeretekkel, például kertészkedéssel és állattartás hasznos fogásaival is ismerkedhetnek a helybeliek.

III. 9. A hagyományokat követve csángó gyermekeknek gyűjtött a húsvét utáni első pénteken a művelődési házban telt házzal megrendezett jótékonysági estjén a Máltai Szeretetszolgálat szombathelyi csoportja.

III. 30. Több százan vettek részt a Máltai Szeretetszolgálat sérült embereknek 13. alkalommal rendezett sportnapján Győrött.

IV. 15. A rászorulóknak téli ellátásában való közreműködésért máltai aktivistákat és ételmezt adományozó helyi vállalkozásokat részesített elismerő oklevéllel a soproni önkormányzat.

V. 13. A gyermekszegénység elleni fellépésre kérte fel az új Országgyűlés képviselőit az alakuló ülésen eljuttatott leveleiben a Máltai Szeretetszolgálat. A karitatív szervezet az ország teljes területén felmérte a gyermekszegénység jellemzőit, és a 176 egyéni körzetben megválasztott képviselők mindegyikének a saját választókerületében tapasztalt konkrét problémára hívta fel a figyelmét. A 210 listáról bejutott képviselőtől azt kérte a levelet aláíró Kozma Imre atya, hogy találjon magának egy támogatásra méltó ügyet, civil szervezetet, vagy intézményt, melynek mindennapjait megismerve sokat tehet a gyermekeket sújtó szegénység felszámolásáért.

V. 17. A Máltai Szeretetszolgálat sátoraljaújhelyi intézménye fogadta be a Ronyva-patak áradása miatt kitelepített családokat. Győri-Dani Lajos ügyvezető alelnök azt hangsúlyozta, hogy szervezetük önkéntesei a védekezési munkálatok teljes ideje alatt bajba jutott családokkal maradnak.

V. 26. Új szűrőbuszt állított munkába a Szeretetszolgálat, amely 1995 óta évente tízezer hajléktalan embert vizsgál meg mobil szűrőállomásával. Az utcán élők egészségügyi szűrésére használt korábbi jármű egy negyvenéves kamion volt, ezt norvég pályázati forrásból sikerült egy modern, digitális műszerekkel felszerelt buszra cserélni.

VI. 4. Hálaadó szentmisével ünnepelték Kozma Imre atya hetvenedik születésnapját a budai irgalmasrendi kórházban. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke pályafutásának elismeréseként több mint harminc rangos elismerésben részesült, volt az „Év embere Európában”, Budapest díszpolgára, megkapta a Prima Primissima díjat. Kozma Imre 1987-ben Csilla von Boeselager bárónővel közösen hozta létre Magyar Máltai Szeretetszolgálatot, amely 1989 őszén heteken át 48 ezer keletnémet menekült ellátásáról gondoskodott. A romániai forradalom alatt jelentős segélyszállítmányt juttatott el Erdélybe, a délszláv háború éveiben pedig sebesültek százait hozta át magyarországi kórházakba. Kozma atya személyes közbenjárására a szerb hadsereg 4500 civil lakost engedett ki az ostromgyűrűbe zárt Vukovárból, amit utóbb teljesen rommá lőttek.

VI. 5. A Máltai Szeretetszolgálat katasztrófavédelmi szakemberei és önkéntesei nagy erővel kapcsolódtak be az észak-magyarországi országrészben több települést fenyegető árvíz elleni védekezésbe. Adányi László katasztrófavédelmi programvezető beszámolója szerint ott voltak Edelényben, ahol a Bódva átszakította a gátat, Szikszón, ahol a Vadász-patak több utcát öntött el, segítettek Ónodon is. A védekezési munkálatokra jellemző, hogy az áradások kritikus napjaiban egyidőben 23 ezer ember dolgozott a gátakon, köztük hétezer volt a civil önkéntes. A Máltai Szeretetszolgálat élelmiszert szállított az vízzel elzárt településekre, ételmezte a gátakra kivezényelt egységeket, gondoskodott az otthonukat elhagyni kényszerülő idősekről, gyerekekről, orvosi kezelésre szoruló betegekről. A víz levonulása után mintegy kétszáz speciális falszárító gép kihelyezésével segítette a bontásra nem szoruló épületek mielőbbi helyreállítását.

VI. 6. Az áradó Sajó váratlanul előntötte Felsőzsolcát, a hatezer lakosú kisváros nyolcvan százaléka víz alá került, összesen 204 ház vált lakhatatlanná. A Máltai Szeretetszolgálat segélykoordinációs irodát nyitott a település központjában, amely csaknem fél éven át fogadta a bajbajutott családokat. Az itt tevékenykedő önkéntesek – több százan voltak – a hónapokon át felváltva jelenlévő Adányi László katasztrófavédelmi programvezető, vagy Lajkó Zsuzsa kirendeltségvezető irányításával dolgoztak. A károk felszámolása és az újrakezdés megszervezése mellett a segélyosztás is óriási feladatnak bizonyult, az önkormányzat lakcímnnyilvántartása alapján több mint hatezerkétszáz ember otthonába tört be víz. Azaz ennyi helyi lakos vált segélyre jogosulttá. Az adományosztás első napokban

tapasztalt anomáliái nyomán a Máltai Szeretetszolgálat javaslatára nyilvántartás készült, 1500 vonalkódos segélykártya készült, azaz minden család egyet kapott. Ennek segítségével nyomon követhették, hogy ki mikor mennyi segélyt vett fel, és a rendszerből az is egyértelműen kiderült, hogy egy adott kártyához hány segélyre jogosult családtag tartozik. Ily módon sikerült áttekinthetővé és igazságossá tenni az adományok kiosztását. A segélyadományok fogadására a városi sportcsarnok mellett iskolai termeket és egy használaton kívüli Tüzép-telepet is meg kellett nyitni. A településre érkezett segélyek mennyiségére jellemző, hogy az adomány ruhákat harmincnégy önkéntes öt napon át válogatta és szortírozta osztás előtt.

VII. 8. Mesefigurákkal díszített labort avattak a Heim Pál Gyermekkórházban. Az év során három budapesti és négy vidéki kórházban festettek mesefalat a máltai önkéntesek, hogy a bent fekvő gyermekek otthonosabban érezzék magukat az intézményben. A „Fessen mosolyt az arcokra” nevű programot a Vanish termékek forgalmazója, a Reckitt Bensicket Kft. 2,5 millió forinttal támogatta.

VII. 26. Négymillió forintos pályázatot írt ki idős emberek lakáskörülményeinek javítására a Máltai Szeretetszolgálat Nyugad-Dunántúli Regionális Központja.

VIII. 4. Nyilvánosság elé lépett a Happy Street Boys, a Máltai Szeretetszolgálat hajléktalanná vált, egykori profi zenészekből szervezett zenekara. Kocsis Mihály, az utcai gondozószolgálat vezetője kezdeményezésükről azt mondta: rendhagyó szociális kísérlet az otthonukat veszített emberek rehabilitációjára.

VIII. 18. Kétszáz forintért megvásárolható árvízi kártyát hozott forgalomba a Máltai Szeretetszolgálat a Spar-hálózat üzleteiben.

VIII. 31. Ezeröttszázharminc kisdíák kapott új iskolatáskát a tanévkezdésre a Máltai Szeretetszolgálattól az árvízzel sújtott észak-magyarországi településeken, hogy minél előbb túljussanak a katasztrófa emlékein. Edelényben három, Felsőzsolcán, Onga-Ócsanálason, Ónodon, Szendrőládon és Szikszón egy-egy oktatási intézmény alsós diákjai kaptak máltai táskát.

IX. 4. Katasztrófavédelmi gyakorlatot tartott Sukorón a Máltai Mentőszolgálat. A háromnapos gyakorlatba bekapcsolódott a székesfehérvéri tűzoltóság és az Országos Mentőszolgálat is.

IX. 14. Új szakaszához érkezett a veszprémi „Pokoli torony” néven ismert tízemeletes tömbház rekonstrukciója. Az épületben a folyamatos jelenlét jegyében irodást nyitott a Máltai Szeretetszolgálat. A viszonyokra jellemző, hogy az itt dolgozó szociális munkás első feladatainak egyike a 200 lakásos társasházban élő emberek összeszámlálása volt, erről ugyanis semmilyen nyilvántartás nem volt. A ház lakóinak építészhallgatók terveznek alacsony költségekkel fenntartható lakásokat a rendelkezésre álló terek jobb kialakításával, mivel az épületben évek óta kikapcsolták a gázt és a fűtést. A program végső célja, hogy a környezettel együtt az ott élők életmódja is megváltozzon.

IX. 23. A Nyugati téri aluljáróban ismertette a terület rendezésével kapcsolatos elképzeléseit Vecsei Miklós, a Máltai Szeretetszolgálat alelnöke. A főváros talán legelhanyagoltabb és legnagyobb forgalmú aluljáróját korábban már jelképesen örökbe fogadta a Máltai Szeretetszolgálat és a Hajléktalanokért Közalapítvány, egy ideje a környéken élő hajléktalan emberek takarították az aluljárót, a Szeretetszolgálat pedig információs pontot nyitott a téren, melynek környékét látványos akciókkal megtisztította, hogy megmutassa: milyen is lehetne az aluljáró, ha felelős gazdája lenne a területnek. Vecsei Miklós a helyszínen tartott sajtótájékoztatóján arra az összefüggésre hívta fel a figyelmet, hogy a rendezett környezet rendezett viszonyokat eredményez.

IX. 30. Csángóföldön végzett szűrővizsgálatokat a Szeretetszolgálat nemzetközi orvoscsoportja. A tizennyolc orvos alkotta misszió három településen állította fel speciális, fűthető öltözővel ellátott sátrait, melyekben három nap alatt négyszáz felnőttet és gyereket vizsgáltak meg. Miután az érintett falvakban nincs egészségügyi alapellátás, a máltai orvosok a legsúlyosabb betegeket a területi kórházba irányították.

X. 4. Ajkán átszakadt a Magyar Alumínium Zrt tározójának gátja, becslések szerint mintegy egymillió köbméter erősen lúgos vörösiszap és víz zúdult a Torna-patak völgyében fekvő Kolontárra, Devecserre és

Somlóvásárhelyre. A katasztrófa tíz halálos áldozatot követelt, az iszap a három településen 365 házat károsított (ezek közül 284-et kellett lebontani), a vegyi anyaggal elborított mezőgazdasági terület nagysága 1014 hektár volt. A becsült kár 55 milliárd forint. A mentési munkálatokba már a katasztrófa másnapján bekapcsolódott a Máltai Szeretetszolgálat, mely Devecserben képviseleti irodát nyitott a bajbajutottak megsegítésére. Kozma Imre atya a miniszterelnökkel és a belügyminiszterrel egyeztetve felajánlotta, hogy valamennyi, az otthonát elhagyni kényszerült családnak legalább fél évre szóló albérletet biztosítanak, hogy a közösségi szállásokról kikerülve, viszonylagos nyugalomban kezdhessék újra életüket, és külső kényszerek nélkül hozhassanak döntést életük folytatásáról. A lehetőséget száznál is több család vette igénybe. Október második felében a Nemzeti Erőforrás Minisztériummal közösen „Százforintos gyűjtőakció” hirdetett a Máltai Szeretetszolgálat az ország kétezer iskolájában az iszapömléssel sújtott területen élő gyerekek családjainak megsegítésére. Több mint hétszázezren adakoztak, 73 millió forintot meghaladó összeg gyűlt össze, melynek egy részét karácsony előtt kapták meg az érintett családok, a fennmaradó összeget pedig 2011-ben, új otthonaikba költözve vehetik majd át.

X. 8. „A legszélesebb nyilvánosságot kell megteremteni a Máltai Szeretetszolgálat önkéntes és szakszerű munkájának” – foglalta össze benyomásait a Szeretetszolgálat budapesti központjában tett látogatása végén Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter. Úgy ítélte meg: „nagyon fontos a megsegített emberek és Magyarország számára a szeretetszolgálat önkéntesei által végzett munka”. Majd hozzátette: "példaképül kell, hogy álljon az egész ország számára a szakértelem, az odafordulás és az önkéntesség".

XI. 3. Egyfajta szükségállapot kihirdetésére hívta fel Budapest főpolgármesterének figyelmét Vecsei Miklós, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke, aki szerint a hajléktalanok ellátásáért minden erőt mozgósítani kell, egyúttal fűtött „túlélési pontok” kialakítására is javaslatot tett, és a fővárosi közműcégek bevonását javasolta. Tarlós István főpolgármester korábban többször is hangsúlyozta, hogy a hajléktalanok ellátásában számít a Máltai Szeretetszolgálat hozzáértésére.

XII. 10. 125 új férőhelyet alakított ki saját intézményeiben a téli krízis idejére a Máltai Szeretetszolgálat, még az utcai gondozószolgálat korábbi irodáit is emeletes ágyakkal rendezték be.

XII. 15. A fővárosi hajléktalanellátásban közreműködő szervezetek intenzív szociális munkával elhelyezték a főpolgármester által kijelölt tizennégy nagy forgalmú aluljáróban élő hajléktalanokat. Az érintetteknek személyre szabott ellátási tervet dolgoztak ki, hogy az illető önként döntsön az aluljáró elhagyása mellett. A tizennégyből a budai oldalon található öt aluljáró esett a Máltai Szeretetszolgálat gondozószolgálatának területére. Vecsei Miklós alelnök szerint az akció humánus lebonyolítása presztízskérdés volt, meg kellett mutatni a döntéshozóknak, hogy a hajléktalan embereket nemcsak rendészeti eszközökkel lehet távozásra bírni.

XII. 15. Lábadozót nyitott a Déli Pályaudvar közelében a Szeretetszolgálat. Az intézmény a kórházból „hazabocsátott” hajléktalan emberek átmeneti elhelyezésére szolgál, ők korábban a kórházi ágyból közvetlenül az utcára kerültek vissza.

XII. 16. A Spar csoport 184 áruházában kezdődött a Máltai Szeretetszolgálat hagyományos „Adni örömm!” akciója, melynek keretében az üzletekbe betérő vásárlók a rászorulóknak is vásárolhatnak valamit. Az öt napon át tartó gyűjtés minden korábbinál eredményesebbnek bizonyult, a végén 140 ezer kilogramm tartós élelmiszerből készült egyenként 3200 forint értékű ajándékcsomag, melyeket 31 ezer családhoz juttatták el még karácsony előtt.

[LETÖLTÉS PDF FORMÁTUMBAN](#)